

Ki játszik velünk?

Rajnai András tévéműveit egészen biztosan megkülönböztetett nézői figyelem kíséri. A Magyar Televízió Elektronikus Kísérleti Csoportjának vezetője kétségkívül összetéveszthetetlen más tévérendezővel. Mert más csinál, mint az összes többiek. Amikor tehát megjelennek a művei a műsorban, immár meglehetősen rendszerességgel, a nézők legalább annyit előre tudnak: látványosságok nem lesz hiány. A tájékozottabbak gyorsan fellelőzzék a műsorújság első oldalait, mert tapasztalatból tudják, hogy a tiszteletre méltó ismeretterjesztő buzgalommal is rendelkező Rajnai ismét megírja vagy szíj új műve. Imígyen siet segítségünkre, hogy az új, születő levő televíziós tömegműsorok (a tévéelektronika művészi alkalmazásainak) a mibenlétéről helytálló ismereteket szerezhessünk. A még tájékozottabb nézők már azt is tudják, hogy a rendezőnek ezt az ismeretterjesztő szenvedélyét általában fel- és kihasználják a kritikuskok, leginkább úgy, hogy össze-

vetik a sokat ígérő „előzetéseket” a szerintük keveset nyújtó művekkel. Tagadhatatlan, hogy eme illetlen művelet végtermékeként módunk nyílt néhány szellemesen és könnyedén élcelődő jegyzetet olvasni — a Rajnai-művek ürügyén. Mostanára talán ki-ki belátta már, hogy a megszakított kísérletezésnek remélhetően egyre nagyobb eredményei, valamint a nézőközönség pártatlan és elfogulatlan ítéletei mérvadóak az ügyben. Ezekre meg várni kell még. Nyilván ezért is csendesedtek a kísérleti műveket fogadó kezdeti viharok. A kísérletező kedv a régi, de változatlan minőségű és értékű a végtermék is — bizonyította megint a *Don Juan és a Kövődég* címmel pénteken látott tévédráma. Megcsinálták ismét a látványosságokat (jóval olcsóbban, mint hagyományos eszközökkel, díszletekkel és módszerekkel), de ha Rajnai el nem mondja megint, hogy minék, végképp lehetetlenül kérdegethetnénk magunktól. Így azonban: vagy hiszünk neki, vagy

nem; mindenesetre felment, hogy a produkcióról gondolkodjunk és kérdészködjünk. Úgy tűnik, egyelőre mindenkinek elég annyi: megnézzük (sőt: megbámuljuk) — és elfelejtjük. Mert más ugyan, mint a többi tévéjáték (nem jobb, nem rosszabb néme-lyiknél), de ugyanolyan öncélú benne a képek burjánzása, mint a kísérleti műhely eddig termékeinek többségében. Körülbelül ugyanolyan lekiállatásban nézhetjük egy idő óta a mutogatós játék (*Most mutasd meg!*) adásait, mint a Rajnai-műveket. Ezekből az úgynevezett rendhagyó mutogatásokból ugyanis szépen kizárták a széles közönséget, bennünket; már nem az ügyes fiatalok, hanem „híres emberek” játszanak, akárhogy nézzük, jóval ügyetlenebbül, és az a benyomásunk, nem is annyira magáért a játékért, mint a produkcióért. Produktív, prezentálják — magukat. Vagyis: elvették a játékunkat.

S. E.

Halál a halálra?

A jó öreg Freud professzor szerint az egyik emberi alapösztön éppen nem az életé, hanem — a halálé. Fantáziánkban így vagy úgy, ilyen-olyan formában olykor előtölködik létünk létező legnagyobb abszurditása: hogy viszonylag rövid idővel születésünk után végig mindvégig tudatában vagyunk a ténynek, hogy egyszer majd nem leszünk tovább. Azaz... ki tudja ugyan, a vallásosokat is beleértve, mi lesz, lesz-e valami — azután?

Csábító eljátszódni a gondolatokkal. Hát még ha valódi szexuáció is segít: az NSZK-ban és az Egyesült Államokban két könyv is megjelent az utóbbi években, egyik orvos-filozófus, másik lelkes műve, s mindkettő fölöttébb izgalmas beszélgetések gyűjteménye, az úgynevezett klinikai halálból visszahozott emberek emlékeinek, tapasztalatainak összegzése. A múlt héten hétfőn este, a Petőfi adón az Esmék faggatása című műsorban a halál egészen más... címmel Zeley László a két könyv alapján a Kháron lakójából kiszálltak megdöbbenően egyező élményeit közli velünk. Így ír erről beharangozó a rádióújságban: „Tény, hogy az orvostudomány nem túl régen képes arra, hogy a klinikai halálból újraélesszen embereket. A tudomány fejlődése tehát kitágította a lét határait, s most az e határról visszatérők egy része — mert csak kis töredékük emlékszik valamire — olyan történeteket mesél el, amelyekre nincs, vagy csak elvétve lehet példa a történelemben.”

Legtöbben hallják, hogy az orvos megállapítja a beállott halált, majd zúgó-csengő hangot, később valami átsuhanást érzékelnek sötét alagúton. Eszreveszik lelküket saját testükön kívül, nagy fényesség jelenik meg előttük, valamivel később számot adnak egész életükről, végül pedig a boldog megkönnyebbülés, békés felülemelkedés minden földi hívógon, Amen.

Eddig a „reprezentatív reflexióelmérés” a halál utáni állapotról, sok megkérdőztet legtipikusabb tapasztalatainak summázata. Még szerencse, hogy Zeley László meghívta Buda Béla pszicháteremtő és Lendvai L. Ferenc filozófust, úgymond „megkísérelni

szembesíteni a leírásokat az orvostudomány és a marxista világnézet álláspontjával”. Nem tudni ugyan, hogy az emberiség vallás- és kultúrtörténetét még csak valamennyire is ismerő hallgatónak mi szüksége e „szembesítésre”, mégis Buda Béla jószándékúan és okosan elmagyarázta a szinte már közhelyszámba menő motívumok meglétét a beszámolóban. Továbbá azt is, hogy jó ideje már a laikusok is tudják, hogy a halál beálltán nem a szív, hanem az agyműködés megállása jelenti. Tehát megállt szívvel ideig-óráig akár fantáziálni is lehet. Zeley László azonban olyan érdeklődő buzgalommal faggatta a tudósokat, „mégis, talán, nem lehet esetleg valami benne?”. hogy már-már azt hitették, neki is volt része hasonló élményben. (Szerencsére a végső tagadás és értelmes magyarázat után már valamelyest úrrá tudott lenni nyilvánvaló csalódottságán.)

A műsor után mi viszont

Domonkos László

Az üzemi sajtó munkásainak köszöntése

Sajtóorgánunkaink nagy családában sajátos helyet foglalnak el a különböző vállalati és üzemi lapok, híradók. Ezek a hetenként, kéthetenként, esetleg havonta megjelenő kiadványok mind megannyi szószólói a helyi párt- és szervezeti munkásoknak, sajátos összekötő kapcsot jelentenek a vállalati vezetés és a munkások között.

A magyar sajtó napjához közeledve — december 7-én ünnepli ezt az országot — az üzemi lapokat kiadó vállalatoknál rendre köszöntik a újságnál dolgozókat; a társadalmi szerkesztő bizottságokat, a hivatásos újságírókat, a nyomdászokat, s nem utolsósorban a terjesztési tevékenységet kifejtő társadalmi munkásokat.

A Szegedi Ruhagyárban tegnap délelőtt került sor az ünnepségre, amelyen Kiri Szilveszterné, a vállalati pártbizottság titkára emlékeztet meg a híradót szerkesztő új-

ságírók és társadalmi aktivisták munkájáról.

Ugyancsak tegnap tartottak sajtónapi ünnepséget a Kenderfont- és Szővőipari Vállalatnál. A „Kenderipar” szerkesztőségében dolgozó újságírókat, a lap társadalmi munkásait, és nem utolsósorban a meghívott nyomdászokat Marosi János vezérigazgató-helyettes köszöntötte. Kifejezte jókívánságait az üzemi sajtó munkásainak Buknicz Sándorné, a vállalati pártbizottság titkára is. A KSZV-nél rendezett sajtónapi ünnepségen megjelent többek között Reményik István, a megyei pártbizottság munkatársa is.

Termelékeny gépek

Csaknem tíz százalékkal nőtt a termelékenység és a gépek kihasználtsági foka a Leninvárosi Tiszai Vegyikombinát műanyaggyárában, az üzemszervezés első szak-

Porcelán Herendről

Múlt században gyártott herendi figurákat emelnek le a múzeumok polcairól. Restaurálásuk, esetleges átfarmálásuk után ismét megkezdik gyártásukat a Herendi Porcelángyárban.

Román postásdelegáció Szegeden

A posták közötti kapcsolat kiszélesítésére, a munkák megismerésére és egybenhangolására tegnap, hétfőn román postásdelegáció érkezett Szegedre. A küldöttséget Lucea Mircea, az aradi postaigazgatóság vezetője vezeti; tagjai: Vladouiu Mircea és Matika Gheorghie, az aradi postaigazgatóság osztályvezetői.

Az ötnapos tanulmányútra érkezett vendégeket a Szegedi Postaigazgatóságon Rózsa István igazgató fogadta. Köszöntőjében üdvözölte a kapcsolatfelvételt, s rámutatott arra, hogy a Szegedi Igazgatóságnak már évek óta baráti és munkakapcsolatai vannak a szabadkai és az odesszai postásokkal. Lucea Mircea aradi postaigazgató arról szövelt, jó hogy sikerült létrehozni, s szorosabbá tenni a két igazgatóság közötti kapcsolatot.

A program szerint a román vendégek a Szegedi Igazgatóság területén a műszaki, postaforgalmi és gazdasági kérdéseket tanulmányoznak.

Szovjet könyvkiállítás

A szovjet vendégek a megnyitón

A szovjet könyv ünnepe alkalmából a Mezdunarodnaja Knyiga, a Művelt Nép Könyvterjesztő Vállalat és a SZOTE KISZ-bizottsága könyvkiállítást rendezett az egyetem KISZ-klubjában.

A tegnap délutáni megnyitóra eljött A. Csikovani, a Szovjetunió nagykövetségének első titkára. Dr. Kulka Frigyes egyetemi tanár, az MSZBT Országos Elnökségének tagja mondott üdvözlő szavakat, majd A. V. Pozdnyakova, a Mezdunarodnaja Knyiga magyarországi képviselője nyitotta meg a mintegy háromszáz politikai, orvosi, művészeti, ifjúsági, városismertető és szépirodalmi kötetet bemutató tárlatot, melyet színes plakátok gazdagítanak. A mintegy 11 ezer forint értékű gyűjteményt a SZOTE központi könyvtárának ajándékozta a szovjet könyvkereskedelmi vállalat. A könyvkiállítás a SZOTE KISZ-klubjában december 8-ig tekinthető meg naponta 18 órától.

A gyermekkönyvhét programjából

Gazdag és változatos programot készítettek a szervezők az első gyermekkönyvhétre. Elsősorban a szegedi gyerekkönyvtár, a fiókkönyvtárak és az általános iskolák a rendezvények helyszínéi.

Közlekedési balesetek

Személyautóval közlekedett a kora reggeli órákban az 54 éves Boda György, Szeged, Sándor utca 60/B szám alatti lakost. A gyalogos — aki egyébként itt talált halálra — 8 napon belül gyógyuló, könnyű sérülést szenvedett.

A Hunyadi János sugárúton haladt a délelőtti órákban személygépkocsijával a 38 éves Samu Pálné, Szeged, Örvény utca 9. szám alatti lakos. A Mátyás tér felől igyekezett a Bécsi körút felé. A körút kereszteződéséhez érve a jelzőlámpa figyelmeztetése ellenére nem adott áthaladási elsőbbséget egy, a körúton haladó tehergépkocsinak. A tehergépkocsi vezetője ugyan fékezett, a balesetet így sem lehetett elkerülni, a két jármű összeütközött. A baleset során a személygépkocsi utasa, a 65 éves Hódi Lajosné, Szeged, Pusztaszeri utca 27. szám alatti lakos 8 napon túl gyógyuló súlyos, nem életveszélyes sérüléseket szenvedett. A személyautóban keletkezett anyagi kár megközelíti az 50 ezer forintot.

Személygépkocsijával a Madách utca 24/B számú ház előtt állt, szorosan az úttest szélén, a 29 éves Lajos Lajos, Szeged, Felsőváros 109/A alatti lakos. Figyelmenlenül nyitotta ki a kocsi ajtaját, s emiatt egy, a Madách utcán szabályosan haladó kerékpáros a kocsinak ütközött. Sánta Péter, Szeged, Kossuth Lajos sugárút 97. szám alatti lakos a kerékpárról leesett és 8 napon belül gyógyuló sérülést szenvedett.

Vasárnap délelőtt — szerelmi csalódás miatt — vilamos elé vetette magát az Április 4. útja 11. számú ház előtt a 21 éves Gyevi Nagy László, Orosháza, Kossuth tér 5/A szám alatti lakos. A villamos vezetője már hiába fékezett, így elsodorta a fiatalembert, akinek mindkét lába szétroncsolódott, sérülése életveszélyes.

Már az óvodásokhoz is eljut egy-egy meseösszeállítás a szegedi színészek közreműködésével. A legtöbb programot összekapcsolják a Téli apó-ünnepséggel, de szerepel a rendezvények között ismeretterjesztő előadás — Kasza László, a Veszprémi Állatkert igazgatója két élő majom kíséretében több helyen is megtartja *Majmok az általvilágban* című előadását. A Csillag téri fiókkönyvtárban vetélkedővel összekötött bábműsort rendeznek, a tarjáni fiókkönyvtár a magyar sajtó napját köszönti *Barátunk az újság* című műsorával, az odesszai fiókkönyvtárban a lemezekkel ismerkednek az ifjú olvasók. A gyerekkönyvtárban a Cérna-hangra című verseskönyv szerzőjével, Beney Szussával találkozhatnak a guerekek. Lesz rajzverseny, téli népszokásokat bemutató könyvtári foglalkozás, az olvasók két helyen is találkozhatnak Kántor Zsuzsa írónővel, a gyerekkönyvtárban pedig Jámorné Balogh Tünde vezeti a gyerekeket a népművészet birodalmába.

A megyében is sok helyen rendeznek érdekes összevonteleket Apátfalvától. Várashelyen áll Bördányi. Több helyen lesz *Kincserező találkozó*, néhány helyre ellátogat a gyermekkönyvek népszerű illusztrátora, Reich Károly, találkozhatnak a gyerekek Lengyel Balázssal, Fodor Andrásval, Czigány Györggyel, Anghi Csabával.

A kis föld

Diszkótésben, magyar és orosz nyelven jelentette meg a Zrínyi Kiadó népszerű minikönyv sorozatában Leonid Iljics Brezsnjevnek, az SZKP KB főtítkárnak, a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa Elnöksége elnökének „A kis föld” című memoárját. A korábban füzetalakban — az ungvári Kárpáti Könyvkiadó és a Kossuth Könyvkiadó közös gondozásában — magyarul már megjelent mű gyorsan elfogyott a könyvesboltokból. Az újabb kiadás is az első kiadás fordítása alapján készült, s Brezsnjevnek a Nagy Honvédő Háború egyik ütközetéről, az úgynevezett kis földön vívott csatáról szóló visszaemlékezéseit közli.